

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 25/12
Luksemburg, 15 marca 2012 r.

Wyrok w sprawie C-135/10
Società Consortile Fonografici (SCF) / Marc del Corso

Dentysta, który bezpłatnie odtwarza fonogramy w swoim prywatnym gabinecie, nie dokonuje „publicznego udostępniania” w rozumieniu prawa Unii

Takie odtwarzanie nie daje zatem producentom fonogramów prawa do pobierania wynagrodzenia

Prawo Unii¹ nakłada na państwa członkowskie obowiązek zapewniania w ich ustawodawstwie prawa do jednorazowego godziwego wynagrodzenia dla producentów fonogramów opublikowanych w celach handlowych, płatnego przez użytkownika tych fonogramów w związku z ich nadawaniem lub udostępnianiem publicznym w jakikolwiek sposób.

Ponadto, prawa własności intelektualnej są również chronione prawem międzynarodowym, w szczególności porozumieniem w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej² („porozumienie TRIPS”), traktatem Światowej Organizacji Własności Intelektualnej o artystycznych wykonaniach i fonogramach³ („WPPT”) i międzynarodową konwencją o ochronie wykonawców, producentów fonogramów oraz organizacji nadawczych⁴ („konwencja rzymska”).

Società Consortile Fonografici („SCF”) zajmuje się we Włoszech i poza terytorium Włoch zbiorowym zarządzaniem prawami autorskimi jako pełnomocnik zarządzający, pobierający należności i rozdzielający prawa zrzeszonych producentów fonograficznych.

Wykonując czynności pełnomocnika, SCF podjęła negocjacje z Associazione Nazionale Dentisti Italiani (włoskim stowarzyszeniem stomatologów) w celu zawarcia zbiorowego porozumienia określającego wysokość odpowiedniego wynagrodzenia za każde „publiczne udostępnienie” fonogramów, w tym udostępnianie w gabinetach osób wykonujących wolne zawody. Z uwagi na brak pomyślnego zakończenia tych negocjacji SCF wniosła do włoskiego sądu pozew przeciwko M. Del Corso o stwierdzenie, że odtwarzał on jako muzykę tła w swoim prywatnym gabinecie dentystycznym w Turynie chronione fonogramy oraz że działania te podlegają wypłacie godziwego wynagrodzenia.

Corte d'appello di Torino (sąd apelacyjny w Turynie), rozpoznający sprawę, zwrócił się do Trybunału w istocie z pytaniem, czy konwencja rzymska, porozumienie TRIPS i WPPT mają

¹ Dyrektywa Rady 92/100/EWG z dnia 19 listopada 1992 r. w sprawie prawa najmu i użyczenia oraz niektórych praw pokrewnych prawu autorskiemu w zakresie własności intelektualnej (Dz.U. L 346, s. 61). Dyrektywa ta, obowiązująca w czasie zajścia okoliczności leżących u podstawy sporu, została ujednoczona i uchylona dyrektywą 2006/115/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie prawa najmu i użyczenia oraz niektórych praw pokrewnych prawu autorskiemu w zakresie własności intelektualnej (Dz.U. L 376, s. 28). Ta ostatnia dyrektywa weszła w życie dnia 16 stycznia 2007 r.

² Porozumienie w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej, stanowiące załącznik 1 C do porozumienia ustanawiającego Światową Organizację Handlu (WTO), podpisanego w Marrakeszu w dniu 15 kwietnia 1994 i zatwierdzonego decyzją Rady z dnia 22 grudnia 1994 r. dotyczącą zawarcia w imieniu Wspólnoty Europejskiej w dziedzinach wchodzących w zakres jej kompetencji, porozumień będących wynikiem negocjacji wielostronnych w ramach Rundy Urugwajskiej (1986–1994) (Dz.U. L 336, s. 1).

³ W ramach Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO) sporządzono w Genewie dnia 20 grudnia 1996 r. traktat WIPO o artystycznych wykonaniach i fonogramach oraz Traktat WIPO o prawie autorskim. Te dwa traktaty zatwierdzone zostały w imieniu Wspólnoty Europejskiej decyzją Rady 2000/278/WE z dnia 16 marca 2000 r. (Dz.U. L 89, s.6).

⁴ Międzynarodowa konwencja o ochronie wykonawców, producentów fonogramów oraz organizacji nadawczych, sporządzona w Rzymie dnia 26 października 1961 r. Unia Europejska nie jest stroną tej konwencji, w przeciwieństwie do wszystkich państw członkowskich Unii z wyjątkiem Republiki Malty.

zastosowanie bezpośrednio w porządku prawnym Unii i czy jednostki mogą się na nie bezpośrednio powoływać. Zmierza on również do ustalenia, czy pojęcie publicznego udostępniania znajdujące się w tych umowach międzynarodowych pokrywa się z pojęciem figurującym w prawie Unii i czy obejmuje ono bezpłatne odtwarzanie fonogramów w gabinecie dentystycznym.

W dzisiejszym wyroku Trybunał zauważył po pierwsze, że porozumienie TRIPS i WPPT zostały podpisane i zatwierdzone przez Unię i w rezultacie stanowią integralną część porządku prawnego Unii. Jeżeli chodzi o konwencję rzymską, choć nie stanowi ona części porządku prawnego Unii, wywiera jednak w nim skutki pośrednie, biorąc pod uwagę, że Unia jest zobowiązana nie utrudniać państwom członkowskim wykonywania zobowiązań wynikających z tej konwencji.

Jednakże Trybunał uznał, że jednostki nie mogą się powoływać bezpośrednio ani na tę konwencję, ani na porozumienie TRIPS, ani też na WPPT.

Ponadto Trybunał zauważył, że pojęcie publicznego udostępniania zawarte w prawie Unii należy interpretować w świetle równoważnych pojęć zawartych w tych umowach międzynarodowych w taki sposób, aby pozostawało z nimi w zgodzie.

Następnie Trybunał udzielił odpowiedzi na pytanie, czy pojęcie publicznego udostępniania obejmuje odtwarzanie fonogramów w prywatnym gabinecie dentystycznym. W tym względzie Trybunał uściślił, że należy ocenić sytuację każdego użytkownika, jak też ogółu osób, którym udostępnia on chronione fonogramy. W tym kontekście trzeba uwzględnić wiele uzupełniających się czynników, niemających charakteru autonomicznego i od siebie współzależnych.

Do tych czynników zaliczyć należy, w pierwszej kolejności, nieodzowną rolę odgrywaną przez **użytkownika**. Użytkownik ten dokonuje bowiem czynności udostępnienia, gdy podejmuje działania w celu udostępnienia swoim klientom nadawanego programu zawierającego chroniony utwór, mając pełną świadomość konsekwencji swego postępowania. Trybunał sprecyzował następnie niektóre nieodłączne elementy **terminu „publiczne”**. W tym względzie stwierdził, iż określenie „publiczne” oznacza, że chodzi o **nieokreśloną liczbę potencjalnych odbiorców i dość znaczną liczbę osób**. Wreszcie, Trybunał orzekł, że **zarobkowy charakter „publicznego udostępniania”** stanowi także istotny czynnik. Dorozumiane jest zatem, że odbiorcy, w stosunku do których następuje udostępnianie, z jednej strony są dla użytkownika grupą docelową, a z drugiej strony są podatni, w takim czy innym stopniu, na odbiór tego udostępniania, a nie jedynie „uchwycani” przypadkowo.

W świetle tych kryteriów Trybunał orzekł, że dentysta bezpłatnie odtwarzający fonogramy w swoim prywatnym gabinecie z korzyścią dla pacjentów, którzy korzystają z tego niezależnie od ich woli, nie dokonuje „publicznego udostępniania” w rozumieniu prawa Unii.

Otóż nawet jeżeli taki dentysta świadomie uczestniczy w odtwarzaniu fonogramów, jego pacjenci tworzą zwykle krąg osób, którego skład jest w dużym stopniu ustabilizowany, i stanowią zatem **określony krąg potencjalnych odbiorców**, a nie ogół ludności. W odniesieniu ponadto do liczby osób, którym ten sam nadawany fonogram jest odtwarzany przez dentystę, Trybunał stwierdził, że w odniesieniu do pacjentów jednego dentysty **kwestia tej liczby osób jest mało ważna, a wręcz bez znaczenia**, przy uwzględnieniu, że krąg osób obecnych równocześnie w jego gabinecie jest co do zasady bardzo ograniczony. Co więcej, skoro pacjenci przychodzą kolejno po sobie, są obecni na zmianę i nie są oni co do zasady odbiorcami tych samych fonogramów, w szczególności tych nadawanych drogą radiową. Wreszcie takie odtwarzanie **nie ma charakteru zarobkowego**. Pacjenci dentysty udają się bowiem do prywatnego gabinetu dentystycznego jedynie w celu poddania się zabiegom, odtwarzanie fonogramu nie jest natomiast nieodłącznym elementem przy świadczeniu opieki stomatologicznej. Jedynie przypadkowo i niezależnie od swej woli korzystają oni z dostępu do określonych fonogramów, w zależności od momentu ich przybycia do gabinetu i czasu oczekiwania oraz charakteru leczenia, któremu są poddawani.

W tych okolicznościach nie można domniemywać, by zwykli pacjenci dentysty byli podatni na omawiane odtwarzanie.

Takie odtwarzanie nie daje zatem prawa do pobierania wynagrodzenia na rzecz producentów fonogramów.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106